

Слобожанська гімназія №2

Зміївської районної ради Харківської області

Батьківські збори

«Попередження насильства та жорстокості в дитячому колективі».

Розробила

вчитель початкових класів

вищої кваліфікаційної категорії

Семененко Людмила Іванівна

Тема. Попередження насильства та жорстокості в дитячому колективі.

Мета: ознайомити батьків з поняттям та формами булінгу; виробити систему дій з метою профілактики та запобігання жорстокого поводження з дітьми; усвідомлення відповідальності за виховання дітей щодо жорстокого ставлення до оточуючого світу; розвивати вміння пошуку шляхів виходу зі складної ситуації; формувати навички відповідальної та безпечної поведінки; створення комфортної та відвертої атмосфери в групі.

Очікувані результати: наприкінці тренінгу батьки:

пояснюють, що таке булінг;

розрізняють види булінгу;

розробляють стратегії подолання булінгу;

називають джерела допомоги жертвам булінгу.

Обладнання: картки, роздатковий матеріал, стікери, родинне дерево, комп'ютер.

Форма проведення : тренінг

Хід тренінгу

Вступ. Доброго дня, шановні батьки. Я рада бачити вас у нашій гімназії. Сьогоднішню зустріч я хочу почати з притчі.

Ця історія трапилась дуже давно у старовинному місті, де мешкав один мудрець. Слава про його мудрість розійшлася далеко за межі міста. Та жив у тому місті один чоловік, який заздрив славі мудреця. І от вирішив він придумати таке запитання, щоб мудрець не зміг на нього відповісти. Пішов чоловік на узлісся, спіймав метелика, заховав його в долонях і подумав: «Спитаю я в мудреця: скажи, о наймудріший, який метелик у мене в руках — живий чи мертвий?». Якщо він скаже «живий», я стисну долоні, і метелик помре; а якщо скаже «мертвий», я розкрию долоні, і метелик полетить. Ось тоді всі зрозуміють, хто з нас розумніший.

Так усе і сталося. Вловивши метелика, лихий чоловік попрямував до мудреця і запитав у нього: «Який метелик у мене, о наймудріший, живий чи мертвий?». І мудрець, який і насправді був дуже розумною людиною, відповів: «Усе у твоїх руках, чоловіче».

Отже, шановні батьки, як ви гадаєте, що мав на увазі мудрець, коли так відповів чоловікові?

(**Відповіді батьків** :«Що від самої людини залежить, житиме метелик чи помре»).

Але в цих мудрих словах є ще один зміст: від людини залежить, чого у світі стане більше — добра чи зла, як вона ставитиметься до інших добре чи погано.

Хто з батьків не мріє, щоб його дитина виросла найрозумнішою, найвродливішою, найсильнішою, найдобрішою і наймужнішою, хто не сподівається, що однолітки та вчителі поважатимуть Ваших сина чи доньку за працьовитість, за вихованість. Нам всім подобається, коли нас люблять, поводяться з нами чемно, звертаються до нас на ім'я, особливо на лагідне.

- А які відчуття у вас виникають, коли вашу дитину називають на прізвисько, принижують ?

Тому сьогодні ми розглянемо актуальну тему - **це попередження насильства та жорстокості в дитячому колективі.**

Кожному з нас, хоча б раз у житті доводилося зіткнутися з насильством. Воно могло застосовуватися проти вас самих, ви могли бути свідком або самі ставали тими, хто ображає. Ми поговоримо про насильство та жорстокість, які направлені на одну дитину. Це явище називають у сучасному світі - булінгом. Сьогодні ми проведемо наше зібрання у формі тренінгу. Спробуємо зрозуміти почуття жертви булінгу та поведінку агресора. І найголовніше, разом знайдемо шляхи допомоги постраждалій дитині та спробуємо убезпечити себе, щоб не зіграти одну з ролей у булінгу. Сподіваюся, вам буде цікаво та пізнавально і ви з користю проведете час.

Вправа « Мої очікування».

Мета: налаштувати учасників на роботу, сформулювати завдання тренінгу.

Давайте, шановні батьки, дізнаємося ваші очікування від сьогоднішнього заняття. Перед вами лежать різнокольорові стікери. Виберіть, будь ласка, будь-якого кольору стікер та запишіть на ньому свої очікування від сьогоднішнього тренінгу. А тепер по черзі виголосіть свої очікування та приклейте стікери на родинне дерево.

Інформаційне повідомлення

Мета: надати учасникам інформацію про булінг, його форми та види.

Нині в учнівському середовищі надзвичайно загострилася проблема насильства, здійснюваного самими дітьми одне до одного. Останніми роками визнано поширення в освітній практиці такого явища, як шкільний булінг. Це соціальна проблема всього світу протягом останніх ста років.

Шкільне цькування або шкільний булінг (англ. school bullying campaign) — загальний термін, яким означають систематичні переслідування з образами, цькуванням, упереджене ставлення у навчальному закладі.

67% дітей в Україні у віці від 11 до 17 років зазнали цькування (булінгу) за три місяці весни 2017 року.

24% дітей стали жертвами булінгу.

48% з них нікому не розказували про ці випадки.

Таку статистику наводить ЮНІСЕФ за результатами дослідження, проведеного у 2017 році.

Дослідження свідчить, що діти, закриті до спілкування, а також діти із родин з низьким рівнем прибутку, піддаються булінгу вдвічі частіше за інших дітей.

Окрім цього, внутрішньо переміщені діти є більш вразливими до різних форм насильства, пов'язаного з конфліктом.

Це впливає на їхню соціальну поведінку. Економічні труднощі також опосередковано підвищують ризики булінгу таких дітей.

ЮНІСЕФ запустив сайт про боулінг (<https://www.stopbullying.com.ua/about>), на якому школярі та батьки можуть знайти інформацію щодо явища, його наслідки та можливі дії для подолання цієї проблеми.

Як показує практика, форми шкільного булінгу можуть бути різними:

- систематичні кепкування з будь-якого приводу (від національності до зовнішнього вигляду дитини);
- задирство;
- фізичні і психічні приниження;
- різного виду знущання;
- бойкот та ігнорування;
- псування особистих речей та ін.

Булінг може проявлятися у вигляді **психологічного** тиску (образи, приниження, погрози, ігнорування тощо) та **фізичних** знущань (удари, поштовхи, принизливий фізичний контакт, побиття та інше). Не рідко фізичний і психологічний тиск об'єднуються. **Економічного** насильства, що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо. Хулігани (булі) надзвичайно винахідливі. Новітній їхній "винахід" — **кібербулінг**, тобто знущання з використанням електронних засобів комунікації. Це найбільш поширені види булінгу, які можуть проявлятися в ранньому віці.

Інтерактивна вправа “Мозковий штурм!” (10хв)

Мета : перевірити вміння розрізняти види булінгу.

Робота в групах. Об'єдную батьків за кольорами карток: червоний, жовтий, зелений, синій. Кожна група знаходить у запропонованих ситуаціях прояви таких видів булінгу: психологічний, фізичний, економічний, кібербулінг. Обговорюють їх та доводять свої думки.

- Одна дитина каже іншій: «Ти дуже, дуже гладка, просто як твоя мама».
- Підлітки повсякчас очікували школяра на подвір'ї закладу освіти та били через зависокі, на їхню думку, успіхи в навчанні.
- Хлопчик, 12 років. Останнім часом його постійно ображають однокласники. Вони постійно забирають у нього гроші, які мати дає йому, та змушують кожного дня просити ці гроші у неї. Він дуже сильно боїться про це розповісти, через те, що старші діти йому сказали, якщо він комусь про це скаже, то вони його поб'ють.
- Хтось розміщує в соціальних мережах такий текст: «Петро повний невдаха. Чому хтось узагалі з ним спілкується?! Він же гей».

Вправа « Перегляд відео»

<https://www.youtube.com/watch?v=7GLFvduDElc>

Мета: показати батькам, як проявляється булінг в реальному житті та які існують міри покарання на рівні держави.

Запитання для обговорення.

Які відчуття у вас викликає переглянута ситуація?

Чи стикалися ваша дитина з такими проявами в своєму житті?

Вправа "Відгадай хто"

Мета: навчити учасників тренінгу розпізнавати соціальні ролі булінгу.

Зараз ми з вами об'єднаємося у 3 групи (за кольорами світлофора)

Завдання для кожної групи однакове. Ви отримаєте однакову кількість картинок і спробуєте серед них віднайти жертв булінгу, агресорів та спостерігачів. Кожна група представить свої напрацювання і пояснить, чому вона так думає.

Гра-розминка "Хто зайвий"

Мета: активізувати учасників, зняти неприємні емоції від попередньої справи, підготувати до подальшої роботи.

Зараз я забираю один стілець. Всі ви, за моєю командою, будете рухатися по колу. По команді: "СТОП" ви повинні знайти собі місце для того, щоб сісти. Це не обов'язково має бути ваш стілець. Той, хто залишиться стояти - вибуває з гри.

Після гри. Чи звернув хтось увагу на стрічки, які висять на 3 стільцях? Ці стрічки означають певну соціальну роль у булінгу. Звертаю вашу увагу на те, що дехто з вас, несподівано, встиг побувати у певних ролях. Так, може трапитися з вами і у житті: "Ви не очікуєте, а опиняєтеся у ролі жертви чи можливо агресора".

Інформаційне повідомлення « Пам'ятайте»

Мета: надати батькам інформацію, які уроки може отримати дитина, що зустрічається з насильством.

Якщо ваша дитина стала жертвою боулінгу!

Більшість дітей соромляться зізнатись у тому, що над ними знущаються. Вони можуть нікому про це не розповідати. Якщо ваша дитина все-таки прийшла до вас по допомогу, поставтесь до цього серйозно. Якщо дитина вперше попросила про допомогу, але до неї не поставилися серйозно, вдруге вона вже до вас не звернеться.

Якщо ваша дитина не звертається до вас по допомогу, зверніть увагу на такі ознаки, які свідчать про те, що вона стала жертвою булінгу:

- Дитина стає замкнутою.
- Утрачає друзів.
- Гірше вчиться.
- Утрачає інтерес до занять, які раніше любила.
- Її одяг порваний або забруднений.
- Вона приходить додому із синцями.
- Просить більше кишенькових грошей.

Якщо ви думаєте, що вашу дитину ображають або ж дитина сама вам про це сказала, ви можете їй допомогти. Батьки найкраще впливають на впевненість дитини в собі й можуть навчити її найкращих способів вирішення проблем.

Ось як ви можете допомогти своїй дитині:

- Порозмовляйте з учителем дитини, не варто відразу конфліктувати з батьками кривдника. Якщо вчитель нічого не зробить, зверніться до директора.
- Навчіть дитину неагресивних способів протистояти булінгу – нехай вона уникає кривдника або ухиляється від нього, переключиться на спілкування із друзями або порозмовляє з кимось, хто міг би їй допомогти.
- Допоможіть дитині діяти впевнено. Привчіть її ходити з розправленими плечима, дивитись іншим в очі, розмовляти чітко й голосно.
- Не закликайте дітей вирішувати проблеми за допомогою кулаків. Дитина може постраждати під час бійки, потрапити в неприємності й поглибити конфлікт зі своїми кривдниками.
- Залучіть дитину до позашкільних занять. Тоді в неї буде більш широке коло спілкування й більше друзів.

Якщо кривдником є ваша дитина

Кожному з батьків складно повірити в те, що їхня дитина ображає інших, але іноді це трапляється. Але якщо вона знущається над іншими зараз, це ще не означає, що вона буде так робити в майбутньому. Батьки можуть допомогти дитині змінитись і почати добре спілкуватися зі своїми однокласниками.

Вправа «Рука допомоги»

Мета: розробити стратегії боротьби з булінгом.

Робота в групах :написати на кожному пальці, які способи боротьби з булінгом вони можуть запропонувати до кожної ситуації(**додаток1**).

Вправа. Коло ідей «Як зупинити булінг».

Мета: як уникнути ситуації булінгу.

Робота в групах. Будь ласка, обговоріть дане питання і оберіть один варіант або запропонуйте власний варіант

- Уникай ситуацій, які можуть призвести до насильства.
- Говори спокійно і впевнено.
- Дай агресору можливість зупинитися.
- Відійди в сторону. Це не ознака слабкості!
- Не прагни помсти ворогам. Вмій просити пробачення.
- Попроси допомоги. Це не ознака слабкості чи боягузтва!

Перегляд відеоролика « Безпечна школа. Стоп булінгу».

<https://www.youtube.com/watch?v=wxW2l8WhYe8>

Мета: узагальнити джерела допомоги жертвам булінгу

Підсумки тренінгу

Притча «Все залишає свій слід».

Шановні батьки! Хочу закінчити сьогоднішній тренінг ще однією притчею.

Жив-був один дуже запальний і нестриманий молодий чоловік. І ось одного разу його батько дав йому мішечок з цвяхами і сказав, щоб кожен раз, коли він не стримає свого гніву, вбити один цвях в стовп огорожі. У перший день в стовпі було декілька десятків цвяхів. Другого дня ще більше.. Наступного тижня він навчився стримувати свій гнів, і з кожним днем число забитих в стовп цвяхів стало зменшуватися. Хлопець зрозумів, що легше контролювати свій гнів, ніж забивати цвяхи. Нарешті прийшов день, коли він жодного разу не втратив контроль над своїми емоціями. Він розповів про це своєму батьку і той сказав, що цього разу кожен день, коли синові вдасться стриматися, він може витягнути зі стовпа по одному цвяху. Йшов час, і прийшов день, коли він міг повідомити батька про те, що в стовпі не залишилося жодного цвяха. Тоді батько взяв сина за руку, підвів до огорожі і сказав: «Ти непогано впорався, але ти бачиш, скільки в стовпі дірок? Він вже ніколи не буде таким як раніше. Коли говориш людині що-небудь зле, у нього залишається такий шрам, як і ці дірки. І неважливо, скільки разів після цього ти вибачишся - шрам залишиться».

Вправа „ Мої сподівання”

Наш тренінг завершується. А зараз прошу подумати і сказати: "Чи справилися Ваші очікування?" Якщо так, то , будь ласка, запишіть на « серцях доброти» побажання своїм дітям і доповніть ними родинне дерево.

Тож, шановні батьки! Сподіваюся, що Ви доповнили серця своїх дітей ще однією крапелькою теплоти і доброти. Усвідомте: насилля починається в серці й розумі; спосіб дій визначається способом мислення. Перегляньте спосіб життя вашої родини. Встановіть сувору батьківську заборону на перегляд насильницьких сцен у фільмах та комп'ютерних іграх.

Якщо ж ми навчимося по-справжньому любити наших дітей та мудро виявляти турботу про їхнє майбутнє, то й діти віддячать нам любов'ю та турботою.

ДОДАТОК 1

Ситуація 1.

Хлопчик у перший день навчання вимастив клеєм, новий піджачок своїй сусідці за партою . Батьки дівчинки вимагають фінансового відшкодування за зіпсований піджак, а батьки хлопчика вважають, що це не вартує великих грошей.

Ситуація 2.

Вона як завжди сиділа за партою, хоча всі її однолітки метушилися та галасували під час перерви. Світлана спостерігала щодня одну й ту саму картину: дівчатка весело сміються, жартують та кокетливо поглядають на хлопців. Звичайно, адже вони не носять цих потворних окулярів та брекетів на зубах. Через них вона терпіла стільки знущань та насмішок серед однокласників..! Тільки вдома вона могла насолодитися любов'ю та теплом, яке дарували їй її батьки.

Порожній клас. За партою самотньо сидить Світлана. До неї підходять двоє дівчат. Це її однокласниці. Починають насміхатися з дівчинки: забирають окуляри, кидають на підлогу зошити та книжки, топчуть їх. Дівчинка починає плакати.

Ситуація 3.

Кожен ранок Максима починався з того, що він чув чергову сварку батька та матері. Так сталося і цього разу. Він проспав і похапцем одягнувся і вибіг на вулицю. Снідати не хотілось, та й ні мама, ні тато не помітять, що його вже нема. Він зник. Адже давно його у сім'ї не помічали.

До школи також не хотілося іти. Адже там старші хлопці знову почнуть знущатися з нього: чіпляти на спину образливі прізвиська, давати стусани, ставити підніжки. Було дуже важко, адже пожалітися було нікому...

Школа. Прозвенів дзвінок на перерву. Із засмученим обличчям Максим вийшов з класу.

В цей час до нього підійшли троє старшокласників. Почали знущатися, насміхатися. Один з них поплескав Максима по спині, причепивши листок з написом «Вдар мене». Хлопець про це не знав. Максима боляче штовхнули і він упав. Було дуже боляче. На очі навернулися сльози.

Ситуація 4.

Колись Саша жив у щасливій та повноцінній сім'ї. Але після розлучення батьків мати була постійно зайнята. А він так хотів уваги та тепла. Адже він також важко переживав розлучення батьків хоча і не показував цього. Через це він почав погано вчитися. Часто конфліктував з вчителями та дітьми.

Цей день у школі не був винятком. Після уроку він побився з однокласником, нагрубив вчительці, яка зробила йому зауваження і як завжди прийшов на уроки не підготовленим. Однокласники Сашка незлюбили і часто насміхалися та не приймали у спільну компанію. Але він не виказував свого болю через це. Насправді йому було страшно...

Школа. Уроки давно закінчилися. Всі порозходилися. Сашкові не хотілося іти додому.

Сашко одягає свою куртку. В цей час підходять двоє старшокласників, пропонують цигарку. Сашко, спочатку вагається, а потім наважується піти з ними закурити. Виходячи з гардеробу, старшокласники починають вимагати у хлопця гроші. Сашко пояснює, що у нього немає грошей. Хлопців це обурює і вони починають його бити.

Я подолаю
булінг:

ДЖЕРЕЛА

1. Булінг: ми всі можемо допомогти це зупинити. Посібник для батьків учнів початкових і середніх шкіл. Весна 2013. – 10 с.
2. Кацалап В.В., Савкова І.О .Програма тренінгових занять «СТОП- Булінг» орієнтована на профілактику насилля в шкільному середовищі. URL: iprobuk.cv.ua/images/.../Кацалап_В.В._Савкова_І.О..doc
3. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально- педагогічний аспект. Навчально- методичний посібник. Київ 2016.- 192с
4. Стоп шкільний терор. Особливості цькування у дитячому віці. Профілактика та протистоянні булінгу. – 2017. – С. 84.
5. Сайт stopbullying.com.ua, UNICEF.
6. <https://www.youtube.com/watch?v=7GLFvduDElc>
7. « Безпечна школа. Стоп булінгу». <https://www.youtube.com/watch?v=wxW218WhYe8>